

Kulatý stůl ke standardizaci v oblasti sportovišť, dětských hřišť a podobných zařízení (Poznámky na pamětnou)

Konání akce:

24. září 2009 od 10:00 do 12:00 hod, na adrese Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, Biskupský dvůr 5, Praha 1, zasedací místnost Škoda.

Účast, viz příloha

V poslední době se stále častěji objevují zprávy o zranění či dokonce o smrtelných úrazech na sportovištích, hřištích a podobných zařízeních. Tato oblast je také předmětem zvýšeného zájmu na evropské úrovni, např. v rámci Evropské organizace pro koordinaci spotřebitelů ve standardizaci ANEC, kde předseda Sdružení českých spotřebitelů (SCS) zastupuje Českou republiku.

SCS proto svolalo kulatý stůl odborníků ze zainteresovaných subjektů pro oblast bezpečného provozu prostředků a zařízení lidové zábavy, dětských hřišť, sportovišť a podobných zařízení a téma prodiskutovat. Iniciativa vzbudila velký zájem a s výjimkou MŠMT (nepřímá omluva) byly zastoupeny všechny důležité zainteresované strany (viz příloha)

Navržená témata pro diskuzi (program):

- Úvod do situace, případy;
- Stávající právní předpisy, technické normy či jiná regulace ve vztahu k bezpečnosti hřišť a sportovišť (děti a mládež);
- Informační systém MZ ČR o úrazech a zraněních dětí a mládeže – funkce systému, dostupnost informací, nakládání s daty – vyhodnocování atp.;
- Dozor nad trhem – působnost dozoru, kapacity k výkonu;
- Úloha a funkčnost dobrovolné certifikace;
- Diskuze – možnosti zlepšení, využití prostředků standardizace, včetně norem, postupů posuzování shody, posuzování rizik aj.

Teze z jednání:

Případy úrazů

- Mediálně jsou často zviditelněny případy úrazů při používání volnočasových zařízení zejména typu sportovišť, hřišť ale i jiných (bazény, aquaparky).
- Data MZ z registru úrazů: 10% úrazů vyžadujících alespoň 1 den hospitalizace je způsobena na sportovištích, nezanedbatelné jsou i počty z veřejných a školních hřišť (po 2 %).

Definice (terminologie, vymezení pojmů)

- Při řešení tématu je třeba důsledně oddělovat „uvedení výrobku na trh“ a „do provozu“ na jedné straně a „provozování zařízení“ na straně druhé.
- Legislativa, nařízení vlády 173/1997 Sb. – zavádí pojem prostředky lidové zábavy, což jsou zařízení s pohyblivými stanovišti osob, zařízení s omezeně řízeným pohybem osob, zařízení dětských hřišť, zařízení s možností pádu z výšky více než 40 cm, zařízení s možností zvýšené psychické zátěže); některé pojmy jsou definovány blíže v technických normách TN (např. dětská hřiště);
- Prostředky lidové zábavy nezahrnují sportoviště, tělocvičny, fitcentra atp. a jejich zařízení;
- Věstník MŠMT (1/2008) pracuje s pojmy: sportovní zařízení, dětská hřiště a tělocvičny;
- Metodické doporučení SZÚ č.j. CHŽP 35-112/07-10 používá termínů sportovní hřiště a tělocvičny, a dále venkovní hrací plochy a volné hrací plochy;

- TNK 136 nese souhrnné pojmenování zařízení pro sport, hrací plochy a jiná rekreační zařízení, včetně dětských hřišť.

Kompetenční pokrytí oblastí

- Více ministerstev, bez zcela jasného rozdělení kompetencí
- MPO se v zásadě hlásí k hračkám, popř. dalším dětským výrobkům
- MŠMT – provoz sportovišť a školských zařízení
- MZ – příznivě se dosud stavělo k hygienickým aspektům provozu (dětská hřiště); logika zákona 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví nabízí kompletní záštitu nad bezpečností provozu.

Legislativa

- Uvedení na trh a do provozu - nařízení vlády 173/1997 sb. v platném znění (případně též 21/2003 Sb. – osobní ochranné prostředky);
- Diskutována obecná bezpečnost výrobků – zákon 102/2001 Sb. je považován (ČOI) za neaplikovatelný; např. v Německu ale kontrolní orgány podle GPSD postupují;
- Regulace provozu prakticky neexistuje; Metodické materiály pro provozovatele vydalo MZ a MŠMT;
- Zatím dohodnuto, že diskuze nebude zahrnovat problematiku stavebního zákona a tedy působnost MMR;
- Zák. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, bude diskutována jeho využitelnost pro regulaci provozu; novela zákona je nyní v jednání PSP.

Technické normy

- Existuje řada TN (evropských) ohledně bezpečnosti zařízení pro předemné využití, a to jak z hlediska uvedení na trh a do provozu tak z hlediska provozu;
- Při projednávání norem chybí gesce ministerstev (vyjadřování k normám);
- Chybí nástroj, který by posiloval aplikaci norem, (viz dále – kontrola);

Dozor a inspekce

- Zcela chybí nástroj, který by dostatečně účinně vyžadoval plnění požadavků na provoz, stanovených v normách;
- Ale i z hlediska uvedení do provozu je aplikace norem omezená, neboť na základě „národního“ opatření formou NV 173/1997 Sb. nelze závazně vyžadovat plnění požadavků na uvedení do provozu zařízení z dovozu;
- Řada zařízení hřišť atp. je již při uvedení do provozu neodpovídající a nebezpečná (přesto, že výrobek nese certifikát shody...); kapacita ČOI je omezená a spíše nedostatečná;
- ČOI nemůže postihovat špatné použití výrobku provozovatelem;
- Diskutována možnost oznámení obecného ohrožení v případě zjištění nevyhovujících a nebezpečných zařízení;

Registrace úrazů

- MZ realizuje pilotní projekt e-registrace; 2008- polytraumatické případy, nyní širší spektrum (i jednodenní hospitalizace), následně budou zahrnuty veškeré úrazy i ambulantní.
- Funkce meziresortní pracovní skupiny;
- Zdůrazněna potřeba odstupňované otevřenosti systému a dostupnosti dat;

Dobrovolná certifikace

- Autorizované osoby nabízejí certifikaci k uvedení do provozu i na provoz zařízení; využití nabídky provozovateli je minimální; neexistuje vydatnější mediální podpora a zviditelnění;

- Dohodnuto, že v tomto směru je potřeba využít více možností nástrojem dobrovolné certifikace; SČS spolu se SOTKVO připraví záměr pro komplexní systém (logo, kritéria systému, správce, kontrolní mechanismy, kodex atp.);
- Připomenuto, že nositel certifikátu není nijak vyviněn ze zodpovědnosti za způsobené škody;

Regulace

- Účastníci kulatého stolu se silně staví za regulaci provozování předmětných zařízení. Byly diskutovány možnosti (ochrana veřejného zdraví);

Dohodnuté závěry:

1. Z podkladů MZ a SOTKVO zpracuje SČS přehled legislativy a norem, pro informaci zainteresovaných stran a pro podporu dalších jednání a kroků.
2. Ve spolupráci s ÚNMZ/normy zpracuje SČS přehled norem pro danou oblast s návrhem na řešení gesčního zastřešení resorty.
3. SČS spolu se SOTKVO a dalšími partnery připraví záměr pro komplexní systém dobrovolné certifikace provozovatelů hřišť, sportovišť atd.
4. MZ (spolu s MPO) zajistí pozvání zástupce SČS na zasedání skupiny pro registraci úrazů, za účelem projednání představení tématu a navržení možné regulace provozu hřišť, sportovišť, tělocvičen apod. (Zák. 258/2000 Sb. § 13).
5. Účastníci kulatého stolu ocenili iniciativu svolat kulatý stůl na dané téma a vyjádřili vůli se ve 2. čtvrtletí 2010 sejít a navázat na diskusi a informovat se o vývoji.

Zapsal Ing. Libor Dupal, předseda SČS
Dne 2009-09-25

SČS realizuje projekt na vytvoření modelu zapojení spotřebitelů do standardizace, financovaný z fondů technické asistence EHP/Norsko.

V jeho rámci vzniká spotřebitelský Kabinet pro standardizaci. Viz www.top-normy.cz

Příloha programu:

Kulatý stůl registrace, prezence			
Jméno	Organizace	Tel.	e-mail
Ing. Josef Tržický	MPO, VO spotřebitelské legislativy		trzicky@mpo.cz
Ing. Eva Průšová	MPO, VO technické harmonizace		prusova@mpo.cz
Houžvičková Zdeňka	SOTKVO, předsedkyně svazu	603520407	sotkvo@volny.cz
Mgr. Lucie Šnajdrová	ČOI, Inspektorát Středočeský a hl. m. Praha		lsnajdrova@coi.cz
Jan Groulík	ČOI, odd. mez. spolupráce, techniky a živ. prostředí		igroulik@coi.cz
MUDr. Veronika Benešová, CSc.	MZ, Centrum úrazové prevence LF 2. a FN Motol		veronika.benesova@lfmotol.cuni.cz
MUDr. Iva Truellová	MZ, odbor zdravotních služeb MZ SZÚ, Odbor hygieny životního prostředí	737204916	Iva.Truellova@mzcr.cz
MUDr. Zimová, CSc		605351886	mzimova@szu.cz
MUDr. Věra Faierajzlová, CSc.	SZÚ, VO hygieny dětí a mladistvých		vfaierajzlova@szu.cz
Ing. Štejfová Eva	ÚNMZ, odbor technické normalizace, VO	221802189	stejfova@unmz
Ing. Havlíš Vladimír	ÚNMZ, odbor zkušebnictví	224907143	havlis@unmz.cz
Mgr. Myšák Jiří	ÚNMZ, právní útvar	224907161	vesely@unmz.cz ; mysak@unmz.cz
Ing. Ludmila Antošová	ITC, certifikace hraček, dětských hřišť a spec.výrobků	" +420577601364; 604257171	lantosova@itczlin.cz
Ing. Alexander Šafařík-Pštrosz	Poradce předsedy představenstva, ITC, a.s., Zlín		safarik@itczlin.cz
Ing. L. Schmidtmayer	TZÚS Praha s. p., o. z. ZÚLP, České Budějovice		schmidtmayer@tzus.cz
Ing. Aleš Pleskot	SZU Brno pobočka Jablonec nad Nisou	602123190	pleskot@szutest.cz
	SZU Brno pobočka Jablonec nad Nisou		-
Ing. Jaroslav Růža	TUV SUD Czech s.r.o. pobočka Brno, kontaktní os.		jaroslav.ruza@tuv-sud.cz
	Ministerstvo školství		Omluva z účasti
Ing. Dupal Libor	SČS, předseda		dupal@regio.cz
Ing. Novák Libor	SČS, ředitel		novak@regio.cz